

Telegraful Român.

Apare Marți, Joi și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegraful Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.,
rândul cu litere garmond.

E timpul suprem!..

De Georg Fleșariu,
maior ces. și reg. în retr.

I.

Era de prevăzut, și eu am arătat în mod clar cu luni de zile mai înainte, în articolele mele de ziar, că sfârșitul războiului din Balcani, pentru noi atât de tragic în toată privința, înseamnă abia începutul adevăratei groaze mari de războiu. Decurgerea și rezultatul războiului din Balcani, efectele, urmările produse și înfrângerile diplomației noastre, curate ca lumina soarelui, pe toate liniile, desorganizarea politică internă, existență și acum la noi, certurile naționale, devenite tot mai desperate, cum și politica neîntreruptă, nesuportabilă și greșită de neîndreptățire, de desnaționalizare, din Ungaria, care singură a putut avea de rezultat atentatul din urmă dela Dobrițin, — toate acestea încurajază pe contrarii noștri și-i îndeamnă să meargă pe calea pe care au apucat, în contra noastră, pentru a se apropia cu grabire mare de scopul pe care-l au în vedere, — *sdrobirea noastră*.

Timpul și constelațiunea politică, cum și gruparea de forțe din Balcani, creată din vina politicii noastre interne și externe, cu totul în defavorele Austro-Ungariei, sunt atât de prielnice de prezent pentru contrariul nostru, încât numai miopia politică, numai desăvârșita lipsă de prevedere, ori apoi indiferentismul indolent și nepăsarea față de soarta monarhiei mai poate sugereze credința, că contrariul nu va folosi buna ocaziune și nu va căuta să înghită porumbii fripți, cari i se trimit deadreptul în gură din partea diplomației noastre dela Viena.

Numai cei ce fac politică de străuț nu vor putea înțelege nici as-

tăzi încă, cumcă după sdrobirea Turciei, — armata noastră cea puternică în Balcani, — și după înstreinarea României, urmată din singura vină a politicii noastre interne maghiare și a diplomației noastre maghiarisate, ori maghiarofile, precum și după renunțarea noastră de bună voie dela Sangiac: Balcanii pentru noi sunt perduți și puternicul nostru front dela sudost e cu totul apăsător. Chiar și numai aceasta înfrângere politică reclamă o groaznică înmulțire de armată, înființarea de cel puțin patru corpuri noi de armată, încă și pentru cazul, dacă România rămâne neutrală.

Iar dacă s'ar întâmpla să succedă politicii maghiare de neîndreptățire, eseciată asupra Românilor din Ungaria, precum și «iscusinței» diplomației noastre maghiarisate, ca să împingă România cu totul pe partea Rusiei: atunci avem trebuință încă de alte cinci corpuri de armată.

Spuneam încă în vara trecută, într'un articol de ziar, că noi am perduț România cu ale ei cinci corpuri de armată, fără a fi câștigat în schimb nici măcar o companie de Bulgari pe partea noastră. În situația aceasta, dureri, nu s'a făcut până astăzi nici o schimbare, cum nu s'a schimbat întrun nimica nici situația neprielnică a Românilor din Ungaria. Infrumșetările diplomatice, ori chiar negarea faptelor, negarea realității triste, esistente, nu folosesc monarhiei nimica. Pot se fie de folos pentru moment persoanelor, dar cauzei — nu!

Am ajuns însă acolo, că nici nu se mai poate înfrumșeta nimica, și nu se mai poate ascunde nimica. Lumina adevărului respiră negura, în care e învelit sistemul de mușamalizare, și ne apare în întreaga ei ființă situația adevărată, estrem de critică, în care ne aflăm noi astăzi, și care în modul cel mai imperios pretinde dela noi să ne punem fără amânare pe lucru și

să ne pregătim pentru zilele serioase, cari se văd apropiindu-se de noi, făcând două lucruri grabnice: *impăcarea cu naționalitățile și înarmarea miliției noastre*. E timpul suprem de a rezolva aceste două chestii, hotărâtoare pentru soarta și viitorul monarhiei noastre.

Va trebui însă se avem înaintea ochilor numai raporturile faptice, va trebui să ne facem socoteala numai cu factori reali, nu cu factori închipuiți, văzuți numai de cei ce-i caută prin nori. Faptul e, că noi astăzi în Balcani n'avem pe partea noastră, decât numai statele învinse, cu totul istovite: Bulgaria și Albania. Și chiar și pretenția acestora e foarte dubioasă. Bulgaria e strâmtorată de tot între strictele păzitoare ale păcii dela București: România, Sârbia, Grecia, și nu se poate mișca de loc. Apoi influența rusească e și astăzi sigur tot atât de mare acolo, ca a diplomației noastre, și ea va griji să nu se peardă din sufletele Bulgarilor convingerea, că pentru nefericirea care i-a ajuns, în aceeași măsură, ca Danef și ca Rusia, e de vină și diplomația noastră. Să ne aducem numai aminte de depeșa îndemnătoare de pace a Țarului și de vorbirea războinică, rostită în parlamentul ungar, în numele ministrului nostru de externe.

Indemnați de aceasta vorbire, și contând cu siguranță la sprijinul monarhiei noastre, pus în vedere în vorbire, s'au aruncat Bulgarii, deveniți acum grandmani și nesațioși, în al doilea războiu balcanic, care a fost pentru ei cea mai mare nefericire, din care nu i-a mai putut scoate nici diplomația noastră.

Iar că Albania ce valoare reprezintă astăzi pentru noi, e lucru cunoscut. I s'au făcut amputări dure-roase, tăindu-se din ea părțile cele mai pline de viață: orașele frumoase și avute, ținuturile productive, și reducându-i-se, astfel populațiunea dela

două milioane la 800.000 de suflete. S'a creat, în loc de o Albanie mare, o Albanie astăzi fără putere de viață, pe care însă diplomația noastră o presentă ca pe cea mai mare isbândă a ei, considerându-o și de un factor chemat să susțină echilibrul.

Bine ar fi să fie așa. Dar șiretenia diplomației rusești și italiene a făcut, ca noi, după renunțarea dela Sangiac, să fim despărțiți pe uscat de Albania. Iar pe apă Italia are legătură mai apropiată și mai ușoară cu ea. Italia deja astăzi ne-a întrecut în Albania, pe calea industriei, a comerțului, și a chestiei școlare. Italia poate să aibă cu timpul dela Albania tot ce vrea, iar noi absolut nimica, decât cel mult poate un războiu cu Italia, pentru Albania, care, așa cum a fost formată, va fi un vecinic măr de ceartă între Italia și monarhia noastră.

Limba maghiară

în școlile noastre confesionale.

(Urmare.)

În altă direcție s'a dezvoltat metoda interliniară prin o nouă metodă sintetică. În textele întrebunțate de reprezentanții metodei interliniare obvin părți, cari ele înseși au trebuință de explicări și comentare, pentru a putea fi înțelese; acestea e o scădere în detrimentul învățării limbii. Pentru a scăpa de acest neajuns, au întrebunțat, mai întâi Seidenstücker, apoi Plötz și alții, în locul textului continuativ, propoziții singuratică, fără legătură internă între ele. Această metodă începe cu ziceri complete și ușoare, fără a da însă reguli sau note sub text; pe acestea are să le afle elevul condus fiind de învățător. Elevul are deci posibilitatea să fie activ și să lucreze independent de manual. — Mai târziu s'a ușurat munca învățătorului, întrucât autorii cărților a-

FOIȘOARĂ.

Femeia virtuoașă.

Traducere din englezește,
de *Trandafir Scorobățiu*, preot.
(Urmare.)

I se desfac vederi, pe cari mamă sa nu le are și simțește impulsuri pe cari mamă sa nu le-a experiat. Ea le întâmpină cu drag. Dar acestea nu o înstrăinează de mamă sa. Și deși totuși respectă convingerile mamei sale pe care ea nu le mai are, mamă sa încă-i respectă convingerile pe cari nu le-a avut niciodată.

Tovarășă și confidenta mamei sale, ea devine tovarășă tatălui său, fără să și dea seamă de aceasta. Ea nu crede că afacerile și politica sunt lucruri plătisitoare, nici nu crede, că ar fi ceva vrednic de desconsiderat, chiar dacă deodată nici nu înțelege cum se cade. Ascultă aceste lucruri la început ca d'n distracție și pe încetul cu oarecare sete, când în cercul prietenilor casei tatăl le discută. Și din conversațiile lor se pomenește cu o mulțime de cunoștințe despre afacerile financiare, negustorești, politice, juridice, pedagogice și teologice, încât întrece pe prietenii ei, cari au învățat acestea numai din școală, sau

le-au cetit prin cărți. Inti'o bună zi numai surprinde pe tatăl său cu o întrebare, care dovedește cum i s'a copt mîntea ei ca a unei femei în toată puterea, și de aici încolo tatăl și fiica sunt camerazi intelectuali. Și astfel când aduce dela școală acasă reflexuni și impulsuri de viață mai largă decât cele știute acasă, ea primește de acasă influența unei vieți cu mult mai practice, decât cele ce se pot câștiga în școală. Ea își însușește contribuțiile și contribuie însușind. Fiindu-i tovarășii săi de toate zilele tatăl și mamă, aceștia încă simțesc influența creșterii sale superioare și astfel easa întregă se schimbă însușindu-și un gust mai nobil în artă, în literatură pe urma fiicei purtate în școlile înalte.

Zugrăvirurile de pe pereți se înlocuiesc cu tablouri artistice, și în locul broșurilor estive se procură o serie din autorii clasici. Tatăl mama, fratele, sora, fiecare și-a trăit felul său de viață, dar pentru că unul altuia sunt membre, viața casei e mai bogată și mai nobilă, decât o ar fi putut face numai unul singur. Da! mai bogată și mai superioară prin contribuția fiecăruia cu experiențele și cu sufletul său.

III. Mireasa.

Ea n'a alunecat în iubire. Ea a sbrat, n'a căzut. Ea s'a înălțat într'o nouă viață, într'însa s'a născut o nouă experiență.

Poate că a venit așa de-odată, o a nepădit în surprizele sale furtunative, ori poate s'a ivit pe încetul și nici nu i-a luat sama până s'a trezit încetușată de dragoste. Intocmai cum razele soarelui se prind viclean de floare și bobocul pe nesimțite își desfășoară petalele roșii, așa se deșteaptă unele suflete atinse de raza dragostii, și fără să și dea samă fata trece în treapta femeii.

În amândouă cazurile dragostea e care face minunea.

Ea nu-și cunoștea secretul inimei sale. Ori și de l-a știut, ea nu-l poate spune cuiva — nu, nici chiar șieși. Numai ea știe că în lăuntru ei e o comoară secretă cu un loc sfânt. Dar ea nu are cheia, și ce e închis acolo nu trebuie să știe nimenea, nici chiar ea. Ea e o stranie contradicție și față de sine. Ea n'are liniște când el e departe, și când e de față stă tăcută, neștiind de ce, și ar vrea să vorbească și o înecă cuvântul. Se dojenește pe sine de ce nu e ce vrea să fie, dar este sau e pe cale a deveni alta.

Așa ne putem închipui o sămintă pe care raza soarelui o silește pe nevrute să încoțesească și nu îndăznește nici să easă din sfera vieții ei familiare învalite de păământ, nici nu este în stare să reziste impulsului; sau un biet pușor chemat irezistibil la viață nu îndăznește să rumpă coaja oului, nici nu se mai poate lăsa încetușat în casa prunciei lui.

La urmă — când dragostea a mijit — el vorbește. Și atunci ea înțelege.

El are cheia cămării secrete, din care imaginea lui apare. El și-a dovedit numai dreptul său să străbată în acea cămară, a cărei cheie o are. Și dacă ea stă la îndoaie, nu e fiindcă nu se încrede în el; ci pentru că șieși și nu-și crede.

Ea are lipsă de confidența lui, ca să-și învingă nelcrederea sa. Și când a biruit, ea se dă lui fără rezervă. Toată ziua își cântă cu duioșie cântecul, schimbat de ea anume să-și mângâie inima:

„El i-al meu, el i-al meu, el mi-a spus că este al meu. Da! numai al meu“.

Și când i-l cântă seara cântecul acesta fericit al postului: „Ea e a mea“, și-l cântă șieși, cum singură l-a modificat.

Conversațiile tineretii și palavrele amoretelor pentru ea de aici încolo nu mai au nici o atracție, nici un interes. Glumele folilor umoristice despre dragoste, cimiliturile dragostoase și cochetăriile sunt pentru ea o blasfemie. Romanțele de dragoste și poemile erotice pentru ea și-au perduț farmecul, ele sunt atât de reci și stângace ca să spună adevărata poveste a dragostei. Ea însăși e romanța, ea singură e poezia.

Și când ziua cununiei vine, ea nu doarește să se steargă din serviciul divin făgăduința că se sujuno. Nu se cugetă la aceasta, dar o face.

șezară înaintea textelor vocabulele încă necunoscute, apoi paradigme pentru exercitarea regulilor gramaticale, împreună cu acestea, iar textul în limba străină sau cea maternă servea pentru a-l traduce din sau în limba străină. La sfârșit urma un mic dicționar. Intocmite astfel cărțile, învățătorul devenea de prisos, deoarece elevul avea numai să învețe cuvintele, paradigmele și regulile, apoi să traducă. — A vorbi însă nu putea să învețe. Cu atât mai puțin o putea aceasta după metoda istorică-genetică a profesorului Lindner și Mager, cari legară studiul elementelor limbii de rezultatele studiului comparativ, al etimologiei și al dezvoltării istorice a limbii. Serviciul puteau aduce aceste cărți numai celorlora cari voeau să facă un studiu sistematic gramatical, nu însă aceluia cari voiau să învețe a vorbi o limbă.

Scopul acesta practic în școală nu-l putea servi nici una dintre metodele tratate până aci. Ele pot mijloci o cunoaștere a limbii din punct de vedere al construcției ei și o pricepere mai mare sau mai puțină a textelor cetite. O limbă modernă se învață însă și pentru a fi vorbită; iar la acest scop nu se putea ajunge pe nici una din căile arătate până aci. Atunci și-au adus oamenii iarăși aminte de Comenius, care propunea odată, demult, în al său «Orbis pictus» limba latină pe baza intuiției. Un profesor din Hamburg, Louvier, apoi altul din Frankfurt, Ducotterd au dat iarăși viață principiilor didactice ale lui Comenius și au întemeiat metoda intuitivă. Ei plecară la instruirea limbilor moderne dela limba vorbită luând ca bază tablouri de intuiție. Scopul nemijlocit era să se obișnuiască urechea cu sunetele limbii străine. Cu timpul au ocupat locul tablourilor obiecte reale, intuiția directă fiind din toate punctele de vedere superioară tablourilor, contactul direct al sensurilor cu lumea reală, fără mijlocirea tablourilor, desvoaltă în elevi un interes mai mare. Imprejurimea imediată a elevului, școala, utensiliile, îmbrăcămintea, corpul, viața elevului etc. dau material bogat de conversație și totodată și mai atrăgător. Învățătorul arată obiectul și îi spune numele în limba străină; elevii repetă singuratici și în cor, până li se întipăresc numirile în memorie. Urmează descrierea obiectului; învățătorul pune întrebări, pe cari elevii le repetă și răspund apoi în propoziții întregi. Răspunsul e la început defectuos, dar alți elevi, apoi învățătorul îl corectează și apoi îl repetă toți în cor. După aceea se scriu și se cetesc cuvintele și propozițiile, pe tablă, în caet și în carte. Pe aceste principii

se bazează și dicționarul lui Pierre Larousse, «Petit Larousse illustré», care în loc de traducerea cuvintelor dă icoana obiectelor și circumscrieri. Această metodă a fost introdusă în școlile americane și a fost și este încă exploatată, pentru câștig material de Berlitz, care i-a dat numele de «metoda Berlitz» sau «metoda directă» J. Carré a numit-o «la méthode maternelle», pentru că pe baza intuiției se învață limba străină, după cum s'a învățat limba maternă. Condițiile principale ale acestei metode, sunt ca întâi de toate învățătorul să vorbească corect și fluent limba, să vorbească cu elevul numai în limba străină și elevul încă să caute a-și exprima gândirile numai în acea limbă. Pentru a putea folosi cu rezultat această metodă e de lipsă, ca învățătorul să aibă o educație pedagogică, să împartă elevii în grupe mici și să dea instrucția într'un număr cât mai mare de ore, altfel în lipsa de pricepere și de tact pedagogic elevii vor pierde îndată interesul pentru limbă, nu vor putea învăța o pronunție corectă și vor uita aproape tot dela o oră la alta. În clase împopulate și în puține ore nu se poate ajunge la rezultat. O altă condiție de foarte mare importanță, reclamată de această metodă, este ca și mediul, în care trăesc elevii să întrebuițeze în viața de toate zilele această limbă, altfel nu vor învăța niciodată ca să o știe vorbi. — S'a crezut, că metoda aceasta este o metodă naturală, pentru că ea nu ia în ajutor limba maternă; învățătorul arată obiectul ori indică acțiunea și o numește în limba străină; deci elevul ar învăța-o precum a învățat limba maternă.

Mai întâi însă să mai fac amintire de alte trei metode, apoi voi reveni asupra acestei aserțiuni. Acestea sunt metoda analitică-directă, metoda serială sau Gouin și metoda mijlocitoare.

Metoda analitică-directă, care se mai numește și metoda analitică-intuitivă sau metoda naturală sau metoda intuitivă modernă, s'a născut pe urma năzuințelor timpului modern de a reforma învățământul limbilor moderne. Importanța mare ce se dă astăzi învățării limbilor moderne atât din punct de vedere al studiilor filologice, cât și din punct de vedere practic, al folosului pentru viața de toate zilele, a dat ansă la un studiu mai intensiv al metodei limbilor moderne din punct de vedere pedagogic, mai ales în sânul școlii Herbartiene. Primul impuls l-a dat profesorul universității din Marburg, W. Viëtor, prin scrierea «Qousque tandem». Reprezentantii acestei metode cer: îngrijire și exercitare metodică a pronunției, între-

buintând rezultatele fonetice și ale fiziologiei sunetelor, dar fără a da reguli, ci în mod practic; pe baza intuiției și a lecturii, nu a gramaticii, să se instrueze limba; lectura trebuie să prezinte un întreg încheșat, nu propoziții singuratic; traducerea și limba maternă sunt excluse, locul lor îl ocupă limba străină ca limbă de propunere, iar regulile gramaticale se află după metoda analitică-inductivă, ca în primul învățământ al limbii materne, reproducerea verbală a textelor cetite este un mijloc cardinal al acestei metode. Ca punct de plecare se ia intuiția directă și se începe de-a dreptul cu limba vorbită, apoi se trece la cetit, scris, etc.

Față de acest curent extremist, care eschide cu totul din instrucția unei limbi străine limba maternă a elevilor, s'a format ca o reacțiune metoda mijlocitoare, indicând o direcție mai moderată. Studiind mai de aproape principiile pedagogice și psihologice, pe cari trebuie să se bazeze învățământul limbilor moderne, reprezentanții acestei metode moderate au ajuns la convingerea, că afirmația extremiștilor că elevii pot ajunge să cugete în limba străină, este o utopie. Astfel au răsturnat baza metodei «naturale», arătând că o metodă naturală nu poate să existe, o limbă străină nu se poate învăța în același mod ca limba maternă. Ei au luat deci în ajutor limba maternă ca mijloc ajutător. Au revenit la exercițiile de traducere, pentru că prin ele numai se poate ajunge la o înțelegere deplină a subtilităților și însușirilor specifice ale limbii străine, prin traducere devin conștiente deosebirele dintre două limbi. În acest sistem nu mai este vorbirea scopul principal; ei îi revine rol corăspunzător, care nu are să mai fie păgubitor celorlalte părți ale studiului unei limbi. Gramatica se învață pe cale inductivă, dar în mod sistematic. Această metodă are foarte mulți reprezentanți și a aflat o răspândire mare printre bărbaii de școală.

Din același principiu, ca și metoda modernă intuitivă, pleacă și metoda serială alui Gouin, anume dela postulatul de «a urma calea naturii și a învăța limba străină cum învață copilul limba maternă». Și Gouin cere, ca intuiția să stea în serviciul instrucțiunii, dar el pretinde altfel de intuiție decât înaintașii săi: nu intuiția externă, ci cea internă, spirituală. Aceasta e o deosebire cardinală.

Cu ajutorul intuiției interne ajunge elevul, după părerea lui Gouin, să cugete în limba străină. Elevul trebuie să-și formeze la auzul sunetelor și a cuvintelor străine o icoană spirituală despre obiectul sau acțiunea, care

servește de material de conversație, de aceea se vor trata numai astfel de materii, pe cari elevul e în stare a și le reprezenta. Materialul îl grupează în ziceri, aranjate după legătura internă dinte ele, o astfel de grupare formează o «serie». Sistemul întreg conține cinci serii principale, acestea câte cinci serii speciale cu câte 50 de exerciții, cu totul vre-o 50.000 de ziceri. La început ia în ajutor limba maternă a elevilor. Învățătorul vorbește neconștient, pentru ca se obișnuiască urechea elevilor cu sunetele limbii și să-și însușiască astfel o pronunție corectă, de aceea învățătorul trebuie să aibă multă abilitate în vorbit și să cunoască temeinic limba.¹

Afară de aceste metode astăzi aflăm o mulțime de metode nouă; aproape fiecare carte, ce apare, poartă un nume nou, de obicei după numele autorului. În fond însă se deosebesc puțin de metodele descrise. Interesantă este încercarea lui Viëtor, de a pune în centrul învățământului numărul și de a grupa în jurul numerilor întregu material de vorbit.

II. În celea mai multe metode aflăm ca postulat al corectității metodei principiul, ca elevul să învețe limba străină precum a învățat limba maternă. Postulatul acesta a fost dovedit de filologi și pedagogi cu autoritate de o cerință imposibilă, de un principiu care nu se poate justifica cu rezultatele psihologiei moderne. Astfel profesorul W. Falkenberg spune, că acesta este un postulat care nu se poate îndeplini. El citează pe filologul Henry Sweet, care zice, că învățarea unei limbi străine este un proces atât de nenatural, cum numai se poate închipui; pe profesorul școlii reale superioare din Weissenfels, Dr. Löwisch, care susține, că părerea că o limbă s'ar putea învăța fără ajutorul limbii materne, în felul cum își învață copiii limba mamei lor, conține un lucru imposibil, pentru că influența continuă a limbii materne îi stă împotriva; în sfârșit pe directorul gimnaziului din Vegesack, Dr. Nagel, care într'o disertație asupra metodei imitative și inductive ținută în societatea filologică din Bremen, zice că o metodă «naturală» de a învăța o limbă străină nu există, deoarece natura este satisfăcută prin însușirea unei limbi, a celei materne.

Un puternic imbold intern, imboldul susținerii proprii este cauza, care constrânge copilul să învețe limba maternă. Cele dintâi găngăviri ale unui copil sunt deja produsul unei trebuințe, a trebuinței de a da expresie simțurilor și poftelor sale, așadar unor procese interne. Copilul aude încontinuu sunetele limbii vorbite în jurul său, începe a le înțelege rostul, și astfel «încă înainte de a avea facultatea de a vorbi, se dezvoltă în el priceperea limbii».² Deodată cu îndestularea acestei trebuințe încetează și însușirea unui nou material de vorbire. Indelețnicirile ei mediul, în care trăește un individ, determină măsura până la care tinde să se aprofundeze și să se perfecționeze într'o limbă. De aceea aflăm, că acele categorii de oameni, a căror activitate spirituală se desfășură între margini mai înguste, sunt stăpâni numai peste o parte mică din dicționarul bogat al limbii. Dacă împrejurările traiului și mediul o impun, învață în măsura în care o cere trebuința și limbi străine. A învăța însă o limbă

Ea nu dorește să supună lui o voință îndărătnică, ci voința lui să o facă a sa.

Ea își dorește un suveran și e veselă că l-a aflat, în el. Ea râde de reformatoarele virgine, cari încă nu cunosc taina iubirii și protestează împotriva supunerii femeii. Aceasta e chiar ceea ce dorește, și acum privește cu amuzare, și nu cu compătimire, la cele ce nu sunt roabele iubirii. A se dedica cu totul casei, a-și părăsi numele, și-și închina toată ființa sa cănășiei, aceasta e ambiția ei bucurăsoasă, care copleșește toate ambițiile.

Ea crede ceea ce spune apostolul Pavel și până aici n'a înțeles: «Muzeri, supune-veți bărbaiilor voștri, ca Domnului. Pentru că bărbatul e cap femeii, precum Cristos e cap bisericii». Această loialitate, această jertfire îi aduce ei multă defătare. Ea cunoaște, cum n'a cunoscut până acum înțelesul cuvintelor: consacrare, devotament, jertfă. Ea crede, iarăși și în acele cuvinte ale lui Pavel: Bărbai, iubiți-vă muierile voastre precum și a iubit și Cristos biserica sa, și s'a dat pentru ea. Ea crede că mirele ei tot astfel o iubește și iubirea lui o încunjură de veselie mare.

Oare nu are ea îndoieli, n'are temeri? Da, uneori. Îndoieli cari îi încătușează credința spre a i-o înlăni, temeri cari îi pândesc bucuria spre a i-o mări. A ei este bucuria unuia, care a aflat o comoară atât de mare, încât nu-și poate imagina că e într'adevăr a lui, dar mirarea ei, deși nu

visează li procură mereu neașteptate bucurii. Dulcea mulțămire a avutului său numai experiența unei vieți conjugale ferice te i-o poate da. Și prin toate serviciile cerute de viața conjugală inima ei mângăiată îi zice: «Ori unde vei merge tu, și eu mă voi duce, și unde vei locui, și eu voi locui: neamurile tale să-mi fie neamuri mie, și Dumnezeuul tău al meu Dumnezeu, unde vei muri și eu să mor și acolo să mă îngroape: Așa să-mi dea Dumnezeu mie, și mai mult încă, chiar până ce moartea va trebui să ne caute.

IV. Sofia.

În viața conjugală este: «Nici egal, nici neegal; ci fiecare întregindu-se imprumutat, unindu-se în cugete, în scopuri și într'o voință, două inimi hrănite și conduse de o singură viață».

Ea râde, când reformatorul cinic susține că ea și a închiriat independența pentru a se îngrijii de cost și de îmbrăcăminte. Independența economică n'are nici un farmec pentru ea; nu-și bate capul cu problema vieții femeii măritate. Afirmația că nu-și mai are voința sa și judecata sa, o consideră drept amuzare.

Voința ei nici când n'a fost atât de puternică ca tocmai acum, și fiecare zi de când e măritată, această voință devine tot mai puternică.

Dorința ei statornică nu e să nu fie neatârnată, ci atârnată de bărbatul,

pe care-l iubește. Singura ei voință e să-l ajute să-și împlinească scopul vieții lui, și ajutându-l scopul vieții lui să fie tot mai nobil și mai măreț. Taina sfintei treimi nu mai este azi taină pentru ea. Ea poate simți și înțelege cum pot fi trei persoane într'un Dumnezeu, de când în experiența sa sunt două persoane într'o viață:

Doă inimi încălzite de o viață.

Suprema ei dorință e să facă viața lui nobilă, mai nobilă decât visase ea să o facă. Viața lui? Nu! Viața lor. Pentru că viața lor e una și ea «s'a dat acestui om ca o melodie cerească unui cântec sublim».

Ce e mai prețios, muzica ori libretul? E greu de răspuns. Dar e sigur că o melodie perfectă nu se potrivește unui cântec vulgar. Și numai pentru acest reson ea își păstrează independența cugetării. Cu așa mare jaluzie, ea să poată fi sfătuitoarea lui cuminte. Ea privește viața printr'o deosebită feroastră.

În atmosfera curată a casei problemele vieții apar cu totul altfel, ca în lumina întunecată de pe stradă. Ea nu e ecoul minții lui, nici tainic amăn al opiniilor lui oraculare. Dorințele ei personale sunt supuse unei dorințe să facă viața lor conjugală nobilă; dar fiindcă ele sunt așa fel supuse, voința ei este mai tenace, judecata ei mai clară și mai calmă.

(Va urma).

¹ Cf. H. Schwchow, Kurzgefasste Methodik des fremdsprachl. Unterrichts. Lp. 1905, ed. II. de E. Ruszczinski. — W. Falkenberg, Ziele u. Wege des neusprachl. Unt. Cöthen 1907. — W. Viëtor, Die Methodik des neusprachl. Unt. Leipzig 1902. — Prof. B. Röttgers, Methodik d. franz. u. engl. Unt. Berlin 1913. — B. Eggert, Übungsgesetze im fremdspr. Unt. Lp. 1911.

² (Vreschner, Die Sprache des Kindes. Zürich. 1912. Cf. și W. Preyer, Die Seele des Kindes. Leipzig 1912 ed. 8. pag. 182 urm; Baldwin—Ziehen, Die Entwicklung des Geistes, Berlin 1898 pag. 399).

Nr. 295/1914 prot.

(436) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala confesională gr. ort. română din Tichindeal, protopresbiteratul Agnitei, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”, cu următoarele emolumente:

1. Ca salariu: subvențiune dela Preavenieratul Consistor arhidiecezan cor. 300—, dela comuna politică cor. 323 —, 5% din arunc. cor. 97—, sumele acestea se plătesc în rate lunare anticipative.

2. Folosința a două luni în preț de cor. 160—, în total cor. 880—. Restul se va cere dela stat pe baza documentelor celor alesi.

3. Locuință în natură în edificiul școlii.

4. ¼ jug. grădină.

Dela învățătorul ce se va alege se cere, să conducă elevii și să cânte cu ei în Duminică și sărbători în biserică, să nu fie fost tras în cercetare disciplinară, ci să fi avut până acum o purtare morală bună și neesreptabilă atât din partea forurilor bisericești, cât și administrative.

Doritorii de a ocupa acest post să aștearnă rugățile ajustate cu documentele necesare la oficiul protopopesc din Agnita în termenul susindicat și să se prezinte în vre-o Duminică ori sărbătoare în biserică spre a cânta și a face cunoștință cu poporul.

Agnita, 11 Martie 1914.

În înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean
protopop.

Casa

din strada Rosenanger Nr. 12 (târgul blânzii), dimpreună cu local de prăvălie e de vânzare din mână liberă.

Pentru informațiuni mai deaproape se primesc dela proprietar. (419) 1-3

Moșie de vânzare.

Se vinde aproape de Blaj lângă linia ferată principală (pentru emigrare) o moșie de 60 jugăre, arător, vii, fână, pădure cu intravilanul în mijlocul comunei, vis-a-vis cu cancelaria notarială cercuală, unde se poate deschide boltă, fiind numai două prăvălii și comerț mare, pe care e zidit o casă de piatră din material bun și solid cu 4 chilii, culină, cameră, pivniță, șopru, grajduri sub coperiș de țigla, iar 2 șuri, 2 cotețe. 1 ferdelă, 1 grajd sub paie, 2 cșere sub scânduri, 6 hambare, 2 cară, o căruță, mașini de sămănat, de năpi și nutreț (szecskavágo), mașină de săfat, pluguri și grape, cu toate reuzițele necesari împreună, cu 2 vaci și o iapă cu nutrețul pe timp de 3 luni în preț fix de 36 mii coroane.

Comasat într-o masă 47 jugăre, pălurea 11 jugăre, 311 st. în □, viile în 3 parc. sunt roditoare de 7-8 ani și în anii aproape trecuți a adus recoltă de 17-18 hectolitri, parii noi a costat 1912/13 560 cor.

Această moșie se poate și esarânda pe 10 ani, cu arândă anuală de 1800 coroane, care sumă este de a se plăti anticipativ. Sămănături din anul esirat sunt: grâu, trifoiu, lucernă cu peste o sută cară de gunoi bun, iar după grajduri girada de paie, și de gunoiu, cu alte sute de care.

În tablă și în vii sute de pruni, meri, acați și sălcii. (440) 1-3

Cumpărătorii sau arândășii să se ostenească în persoană la proprietarul

Ágoston Géza

Blaj (Balázsfalva) Nr. casei 89.

Răceala și tusa.

Fiecare știe, cât este de greu să scapi de răceală și tusa. În astfel de cazuri este de recomandat Emulsiunea Scott să se întrebuinteze continuativ, până se simte omul iarăși sănătos și întărit. Efectul bun al Emulsiunii Scott se vede din alinarea tusei și din progresul în spre bine. Unii au suferit ani întregi de tusa și urmării a recelii și prin întrebuinta rea Emulsiunii Scott și au câștigat puteri nouă și dragoste de viață. d) (417) 52—

Emulsiunea Scott este așa de gustoasă și se mistue așa de ușor, că atât copii, cât și cei mari o iau bucuroși.

Prețul unei sticle originale este 2 cor. 50 fil. Trimiteți în marce postale 50 fil. la Scott et Bowne Viena VII. cu provocare la acest ziar și veți primi printr-o apotecă o sticlă de probă.

Caut

spre cumpărare, eventual spre închiriere o casă potrivită pentru prăvălie sau birt.

Posed două licențe proprii.

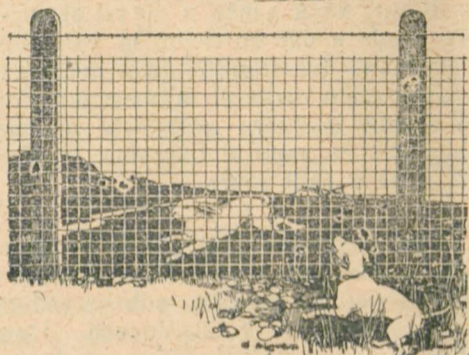
Doritorii vânzători de case a se adresa la Dl

Szabó Dénes

(439) 1-3 Sibiu Schwimmschulgasse 3.

Garduri colosal de ieftine.

Invențiune senzațională.

Nenumărate scrisori de recunoștință dovedesc perfecțiunea între-Impletituri-Hungaria. Se face năcută a patent. mai din sarmă suflată de zinc.

Prețul per metru quadrat 32 bani și mai mult. A se comanda la singurul fabricant:

Alexandru Haidekker, Fabrică de grății, impletituri și gard, de sarmă. Budapest VIII Üllői-ut 48 92.

Serviciu ieftin, prompt și conștientos. Catalog ilustrat gratuit și franco.

(387) 8-20

Aspirin.

Tabletele de Aspirin

sunt la durere de cap, masele, reumatism, influență, etc. cu alinătoare de durere recunoscută. Ca să primiți tabletele veritabile de Aspirin, cereți apriat, tablete de Aspirin „Bayer”. Aceste sunt în pachetare originală în tuburi de 10 tablete à 5 gr. și costă cor. 120.

Pe fiecare tabletă să vedeți cu-vântul Aspirin.

(2)

(307) 8-20

Aviz:**„HOTEL BOULEVARD“**

Sub firma „Hotel Boulevard” deschidem în deursul lunii Aprilie a. c., nou ziditul hotel, pe cel mai frumos și mai frecventat loc al Sibiului, colțul stradei Șaguna și Bretter promenadă, cu restaurant elegant pentru publicul voiezor, precum și din lor.

„Hotelul Boulevard” e în toate pășile sale modern și elegant aranjat și oferă un aspect admirabil peste munții Carpaților! 60 camere stau cu tot confortul dorit (conduct de apă rece și caldă), calorifer și (lift) ascensor la dispozițiunea cașpetilor, autogaraj și un automobil d'stins la fiecare tren, care și pentru călătorii speciale să închiriază.

Restaurantul hotelului e elegant și plăcut aranjat sub conducerea și regia proprie a noastră.

Am primit apelul la chemarea noastră, ca să servim și mai departe ca și până acuma circulațiunii crescândă a străinilor. (433) 3-6

Ne vom năsi a satisface toate dorințele re-cerute Onor. oaspeților noștri, rugându Vă pentru binevoitorul sprigin cu

toată stima:

Haydecker & Kasper.

AVIZ!

Subscrisul aduc la cunoștința Onor. public, că am deschis în Sibiu, Str. Gării (Bahugasse) Nr. 5

Cârciumă, Hală de bere, Restaurant.

În acest local se vor găsi în tot timpul beuturi bune și curate, precum și mâncări calde și reci bine pregătite și gustoase.

Se fac abonamente pentru Onoratul public d'n Sibiu cu cele mai moderate prețuri. Rog încercați și Vă veți convinge.

Cu toată stima: **Maxim Macarie,**
Hotelier.

(428) 9-12

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioși pe lângă garanția de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le intoarce cu ușurță în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lature, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate (416, 37-62)

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute la partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru pr. ajustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de toate de metri

Prețouranturi ilustrate gratis.

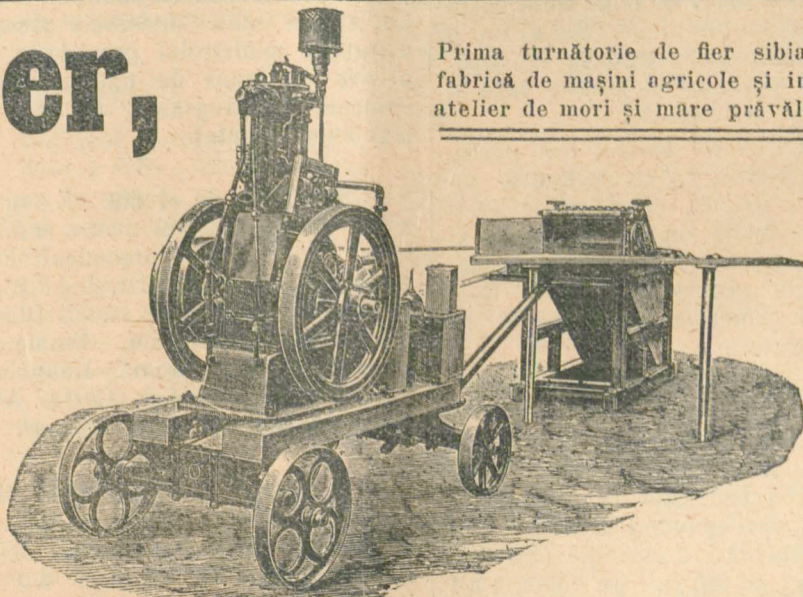

Requisite de scris se pot procura dela **Librăria arhidiecezană**

Sam. Wagner,**Atențiune!**

Doritorii de-și procura mori, cilindre pentru asortat fână, pietrii de mori de orice calitate, tot soiul de mașini și unelte agricole, mașini de lână, piua pentru abale (postav), tot soiul de motcare dela cel mai mic și până la cel mai mare, cu un cuvânt tot soiul de mașini, precum și Traverse, Cement, Tresie, Chei pentru ziduri, toate fierăriile trebuincioase la clădiri (edificări).

În bogata și bine asortata sa prăvălie de fier se găsesce toate sculele pentru meseriași, fierari,

Prima turnătorie de fier sibiană, mare fabrică de mașini agricole și industriale, atelier de mori și mare prăvălie de fier

Sibiu-Nagyszeben, Târgul fânului — Nr. 1 —

tâmplari, dulgheri etc., cu prețurile cele mai moderate și condițiuni foarte avantajoase.

Cine are lipsă de ceva din aceste specificate obiecte, să nu cumpere dintr'alt loc până nu se va informa în prima linie la marele fabricant Wagner, atât despre calitatea acelu obiect, cât și despre prețuri și condițiuni.

Acesta e cel mai bun izvor de procurat marfă de primul rang și în comparație foarte ieftin.

Nu Vă lăsați seduși de agenți, mergeți sau scrieți în persoană la sus numita firmă. (410) 5-52

Cataloge se trimit gratis și franco.